

APSOĻĪJUMA PRIORITĀTE

Sabata pēcpusdienai

NEDEĻAS PĒTĪJUMIEM:

Gal. 3:15-20, 1. Moz. 9:11-17, Mat. 5:17-20, 2. Moz. 16:22-26, 1. Moz. 15:1-6.

ATMIŅAS PANTS:

„Ja jau mantojums nāktu no bauslības, tad tas vairs nav no apsolījuma, bet Ābrahāmam Dievs to ir dāvājis caur apsolījumu.” (Gal. 3:18)

Prezidenta galvenajam padomniekam reiz jautāja: „Vai prezidents ir turējis visus solījumus, ko viņš ir solījis kampaņas laikā?” Viņš atbildēja: „Prezidents ir turējis visus solījumus, ko bija paredzējis turēt.”

Kurš gan nav kādreiz piedzīvojis, ko nozīmē laužts solījums? Kurš gan nav kādreiz laužis solījumu, vai bijis tas, kam dotais solījums ir laužts?

Dažreiz cilvēki apsola, būdami pilnīgi pārliecināti, ka solījumu turēs, tomēr tas neizdodas. Citi apsola zinādami, ka skaņas, ko izteikusi viņu mute, vai vārdi, ko rakstījusi roka, – tas viss ir meli.

Mums par laimi, Dieva apsolījumi ir pavisam citā līmenī. Dieva Vārds ir drošs un nemainīgs. „Kā Es esmu noteicis, tā Es tam likšu arī notikt, kā Es esmu lēmis, tā Es to arī izpildīšu,” saka Kungs.” (Jes. 46:11, RV)

Šīs nedēļas tēmā Pāvils pievērs mūsu uzmanību saiknei starp Dieva apsolījumiem Ābrahāmam un likumu, kas Israēlam tika dots 430 gadus vēlāk. Kā vajadzētu saprast saikni starp šiem abiem un kādu ietekmi tas atstāj uz evaņģēlija sludināšanu?

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles studijām 5. augustā.

Likums un ticība (Gal. 3:15-18)

Pat ja viņa pretinieki piekāptos, ka Ābrahāma dzīvi pirmkārt raksturoja ticība, Pāvils zināja, ka viņiem vēl joprojām būs jautājums par to, kāpēc Dievs deva Israēlam likumu četrus gadsimtus pēc Ābrahāma. Vai dotais likums nelikvidē jebkuru iepriekšējo kārtību?

Ko Pāvils grib pateikt, salīdzinot cilvēka pēdējo gribu, mantojumu un Dieva derību ar Ābrahāmu? Gal. 3:15-18. _____

Vispārīgi runājot, derība un griba ir divas dažādas lietas. Derība parasti ir savstarpēja vienošanās starp diviem vai vairāk cilvēkiem, un to bieži sauc par līgumu vai vienošanos. Pretēji tam griba ir vienas personas paziņojums. Vecās Derības grieķu tulkojums Septuaginta nekad netulko Dieva derību ar Ābrahāmu ar grieķu vārdu, ko lieto, runājot par savstarpēju vienošanos vai līgumu („syntheke”). Tā vietā lietots vārds „novēlējums” vai „griba” („diatheke”). Kāpēc? Iespējams, tas ir tāpēc, ka tulkotāji atzina – Dieva derība ar Ābrahāmu nebija vienošanās starp divām personām, kur tiek doti savstarpēji solījumi. Tieši otrādi, Dieva derība nebija balstīta uz neko citu, kā vien Viņa paša gribu. Netika pievienoti nekādi „ja”, „un” vai „bet”. Ābrahāms vienkārši turēja Dievu pie vārda.

Pāvils parāda šo divkāršo „gribas” un „derības” nozīmi, lai izgaismotu Dieva derības ar Ābrahāmu īpašas iezīmes. Līdzīgi kā ar cilvēku gribu, arī Dieva apsolījums ir saistīts ar īpašu sapņēmēju, Ābrahāmu un viņa dzimumu (1. Moz. 12:1-5, Gal. 3:16). Tā ietver arī mantojumu (1. Moz. 13:15, 17:8, Rom. 4:13, Gal. 3:29). Pāvilam vissvarīgākais ir Dieva apsolījumu nemainīgums. Tieši tāpat kā cilvēka gribu nevar izmainīt, ja tā reiz darīta zināma, arī Mozum dotais likums nevar vienkārši atcelt Dieva iepriekšējo derību ar Ābrahāmu. Dieva derība ir apsolījums (Gal. 3:16), un nekādā ziņā Dievs nav tas, kas netur apsolījumus (Jes. 46:11, Ebr. 6:18).

Aizstāj vārdu „derība” ar „apsolījums” zemāk minētajos tekstos. Kāda ir derības daba katrā no šiem tekstiem? Kā izpratne par Dieva derību padara skaidrāku teksta nozīmi un kā tā palīdz jums labāk saprast, kas ir derība? (1. Moz. 9:11-17, 15-18, 17:1-21) Ko tas jums māca arī par Dieva raksturu un kā mēs varam Viņam uzticēties? _____

Ticība un likums (Rom. 3:31)

Pāvils stingri aizstāvēja ticības augstāko varu cilvēka attiecībās ar Dievu. Viņš atkārtoti apliecināja, ka ne apgraizīšana, ne arī kāds cits „bauslības darbs” nav priekšnoteikums glābšanai, jo „neviens cilvēks neklūst attaisnots ar bauslības darbiem” (Gal. 2:16). Un vēl, ne jau bauslības darbi, bet ticība ir ticīga cilvēka atšķirības zīme (Gal. 3:7). Šī atkārtotā bauslības darbu noliegšana rada jautājumu: „Vai tad likumam nav vispār nekādas vērtības? Vai Dievs likumu ir izdzēsis?”

Tā kā glābšana notiek ticībā un ne ar bauslības darbiem, vai Pāvils gribēja pateikt, ka ticība atceļ likumu? Ko šie Bībeles panti mums atklāj? Salīdzini Rom. 3:31 ar Rom. 7:7, 12, 8:3 un Mat. 5:17-20.

Pāvila arguments Rom. 3 saskan ar diskusiju par ticību un likumu Vēstulē galatiešiem. Jūtot, ka viņa komentārs varētu likt kādam secināt, ka viņš paugstina ticību uz likuma rēķina, Pāvils uzdod retorisku jautājumu: „Vai tā mēs caur ticību iznīcinām bauslību?” Vārds, kas Rom. 3:31 tulkots kā „iznīcinām”, ir „katargeo”. Pāvils lieto šo vārdu bieži, un to var tulkot kā „atcelt” vai pat „iznīcināt” (Rom. 3:3, Ef. 2:15, Rom. 6:6, 1. Kor. 6:13). Skaidrs – ja Pāvils gribētu apstiprināt domu, ka likums pie krusta kaut kādā veidā ir izdzēsts, kā daži cilvēki mūsdienās māca, tad šis būtu īstais laiks. Bet Pāvils ne tikai noliedz šo uzskatu ar uzsvētu „nē”, bet tieši apgalvo, ka viņa evaņģēlijs „nostiprina” likumu!

„Plāns par taisnošanu ticībā atklāj Dieva attieksmi pret Savu likumu, pieprasot un nodrošinot salīdzinošo upuri. Ja taisnošana ticībā iznīcina likumu, tad nav vajadzīga Kristus salīdzinošā nāve, lai atbrīvotu grēcinieku no viņa grēkiem un tādā veidā atjaunotu viņa mieru ar Dievu.

Vēl vairāk, īsta ticība nozīmē atklātu labprātību izpildīt Dieva gribu dzīvē, paklausot Viņa likumam. [...] Īsta ticība, kas balstīta sirds mīlestībā uz Glābēju, var vest tikai pie paklausības.” (“SDA Bībeles komentāri”, 6. sēj., 510. lpp.)

Pārdomā, kā būtu, ja Pāvils patiešām būtu domājis, ka ticība likvidē vajadzību pēc likuma. Vai tad, piemēram, laulības pārkāpšana, zagšana vai pat slepkavība vairs nebūtu grēks? Padomā par ciešanām un sūpēm, ko tu būtu varējis sev aiztaupīt, ja tikai paklausītu Dieva likumiem. Kādām ciešanām tu (vai kāds cits) esi gājis cauri, kas pilnībā bijušas Dieva likumu pārkāpšanas sekas?

Bauslības nolūks

Pāvils Gal. 3:19-29 daudzas reizes atsaucas uz „bauslību”. Uz kādu bauslību Pāvils galvenokārt atsaucas šajā Vēstules galatiešiem daļā? _____

Uzskatot, ka vārds „līdz” 19. pantā norāda, ka šī bauslība ir tikai laicīga, daži ir domājuši, ka šajā Bībeles daļā ir runa par ceremoniālo likumu, jo bauslības mērķis ir piepildīts pie krusta un līdz ar to tai ir pienācis gals. Lai gan tam visam pašam par sevi ir kāda jēga, Pāvils, šķiet, nerunā par to. Lai gan pārkāpumu dēļ Sinaja kalnā tika „klāt pielikta” gan ceremoniālā, gan morālā bauslība, tālāk iedziļinoties šajā jautājumā, mēs redzēsim, ka Pāvils šeit runā par morālo bauslību.

Vai Pāvils saka, ka bauslība tika pielikta? Pie kā tā tika pielikta un kāpēc? Salīdzini Gal. 3:19 un Rom. 5:13, 20. _____

Pāvils nesaka, ka bauslība tika pievienota Dieva derībai ar Ābrahāmu kā pielikums, kas maina sākotnējos noteikumus. Bauslība pastāvēja jau ilgi pirms Sinaja (skat. rītdienas tēmu). Tā vietā Pāvils šeit grib pateikt, ka likums Israēlam ir dots ar pilnīgi citu mērķi. Tam bija jāatgriež cilvēki atpakaļ pie Dieva un pie žēlastības, ko Viņš piedāvā visiem, kas nāk pie Viņa ticībā. Bauslība atklāj mūsu grēcīgo stāvokli un vajadzību pēc Dieva žēlastības. Bauslība nebija domāta kā programma glābšanas „nopelnīšanai”. Tieši pretēji, Pāvils saka, ka tā tika dota, „lai pārkāpums vairotos” (Rom. 5:20), tas ir, lai parādītu skaidrāk grēku mūsu dzīvē (Rom. 7:13).

Ceremoniālie likumi norādīja uz Mesiju, uzsvēra svētumu un vajadzību pēc Glābēja, bet morālais likums ar saviem „tev nebūs” ir tas, kas atklāj grēku, kas parāda, ka grēks nav tikai daļa no mūsu dabīgā stāvokļa, bet ka tas patiešām ir Dieva likuma pārkāpums (Rom. 3:20; 5:13, 20; 7:7, 8, 13). Tieši tāpēc Pāvils saka: „Kur nav bauslības, tur nav arī pārkāpuma.” (Rom. 4:15) „Bauslība darbojas kā palielināmais stikls. Tā patiesībā neviņo netīro traipu skaitu, kas aptraipa apģērbu, bet padara tos skaidrāk redzamus un atklāj daudz vairāk traipu, nekā var redzēt ar neapbruņotu aci.” (Viljams Hendriksens „Jaunās Derības komentāri. Vēstules galatiešiem skaidrojums” (Grand Rapids, Mich.: Baker Book House, 1968), 141. lpp.)

Dieva likuma derīguma termiņš

Vai Pāvila apgalvojums, ka bauslība tika pievienota pie Sinaja kalna, nozīmē, ka tā iepriekš neeksistēja? Ja nē, tad kāda bija atšķirība pirms un pēc Sinaja? Izlasi 1. Moz. 9:5, 6; 18:19; 26:5; 39:7-10; 2. Moz. 16:22-26. _____

Dievam nevajadzēja Ābrahāmam darīt zināmu Savu likumu ar pārkonu, zibeni un nāvessodu (2. Moz. 19:10-23). Tad kāpēc israēliešiem Dievs atklāja bauslību šādi? Tas bija tāpēc, ka laikā, kad viņi bija vergi Ēģiptē, israēlieši bija zaudējuši izpratni par Dieva lielumu un Viņa morālajiem standartiem. Tāpēc viņiem bija vajadzīga apziņa par sava grēcīguma lielumu un Dieva likuma svētumu. Atklāsme pie Sinaja noteikti paveica tieši to.

Ko Pāvils domājis ar to, ka bauslība bija pievienota, „līdz nāktu dzimums, kam ir dots apsolījums”? Gal. 3:16-19. _____

Daudzi šajā pantā izlasa, ka likums, kas dots pie Sinaja kalna, bija uz laiku. Tas sākās 430 gadus pēc Ābrahāma un tad beidzās ar Kristus nākšanu. Tomēr šis skaidrojums nesaskan ar to, ko Pāvils saka par bauslību Vēstulē romiešiem, kā arī citur Bībelē, piemēram, Mat. 5:17-19.

Kļūda, ko lasītāji bieži pieļauj, lasot šo pantu, ir uzskats, ka vārds „līdz” vienmēr izsaka laika ierobežojumu. Tas tā nav. Aprakstot personu, kas bīstas Kungu, Ps. 112:8 teikts: „Viņa sirds ir droša, viņš nebīstas, tiekāms ar gandarījuma prieku viņš var noskatīties uz saviem ienaidniekiem.” (RV) Vai tas nozīmē, ka tad, kad viņš būs uzvarējis, viņš sāks baidīties? Atkl. 2:25 Jēzus saka: „Pie tā stingri turieties, līdz Es nāku.” Vai Jēzus ar to domāja, ka tad, kad Viņš būs atnācis, mums vairs nebūs jābūt uzticīgiem?

Bauslības loma nebeidzas ar Kristus nākšanu. Tā turpina norādīt uz grēku, kamēr vien tā eksistē. Pāvils pasaka, ka Kristus nākšana iezīmē izšķirošu pagrieziena punktu cilvēces vēsturē. Kristus var izdarīt to, ko bauslība nekad nespētu izdarīt, – sagādāt patiesas zāles pret grēku, tas ir, taisnot grēciniekus un ar Savu Garu piepildīt viņos Savu likumu (Rom. 8:3, 4).

Vai tu kādreiz esi pie sevis domājis: „Ja vien Kungs darītu manā labā to vai šo, vai vēl kaut ko, tad es nekad vairs nešaubītos par Viņu”? Tad padomā, kas notika pie Sinaja, cik spēcīgu Dieva spēka atklāsmi israēlieši redzēja – un ko viņi tomēr turpināja darīt? Ko tas tev stāsta par īstu ticību un kā to iegūt un saglabāt? (Skat. Kol. 2:6.) _____

Apsolījuma pārākums

„Šis ir tas Mozus, kas bija tuksnesī draudzes vidū. Viņš bija kopā ar mūsu tēviem un ar eņģeli, kas runāja ar viņu Sinaja kalnā, un viņš saņēma dzīvu vēsti, lai to tālāk nodotu mums.” (Ap. d. 7:38)

Gal. 3:19, 20 Pāvils turpina savu domu gājieni par to, ka bauslība neatceļ žēlastības derību. Tas ir svarīgi, jo, ja viņa pretinieku teoloģija būtu pareiza, tad tieši to būtu paveikusi bauslība. Un padomā, kāds būtu mūsu kā grēcinieku stāvoklis, ja mēs glābšanas jautājumā varētu pajauties vienīgi uz savu likuma ievērošanu, nevis uz žēlastību. Beigās mēs būtu pilnīgi bez cerības.

Lai gan Pāvila komentāru detaļas Gal. 3:19 ir sarežģītas, viņa galvenā doma ir skaidra: bauslība ir pakārtota apsolījumam, jo tā tika nodota caur eņģeļiem un Mozu. Eņģeļu saistība ar likuma došanu 2. Mozus grāmatā nav minēta, bet par to ir rakstīts citviet Rakstos (5. Moz. 33:2; Ap. d. 7:38, 53; Ebr. 2:2). Pāvils lieto vārdu „starpnieks” 1. Tim. 2:5 attiecībā uz Kristu, bet šis viņa komentārs nepārprotami norāda, ka viņš domā par 5. Moz. 5:5, kur Mozus saka: „Tolaik es stāvēju starp Kungu un jums, lai stāstītu jums, ko Kungs teiks, jo jūs bijāties no uguns un nekāpāt kalnā.”

Lai arī cik majestātiska bija bauslības došana Sinaja kalnā neskaitāmu eņģeļu klātbūtnē un lai cik svarīgs bija Mozus kā bauslības devējs, likuma došana notika netieši. Pavisam atšķirīgi – tiešā veidā – Dieva apsolījums tika dots Ābrahāmam (un līdz ar to arī visiem ticīgajiem), jo nebija vajadzības pēc starpnieka. Lai arī cik svarīga ir bauslība, tā neaizvieto apsolījumu glābt caur žēlastību ticībā. Tieši otrādi, bauslība palīdz mums labāk saprast, cik brīnišķīgs patiesībā ir šis apsolījums.

Apraksti, kāds raksturs bija Ābrahāma sarunām ar Dievu? Kāds bija labums tiešai saskarsmei ar Dievu? Pārdomā 1. Moz. 15:1-6, 18:1-33, 22:1-18. _____

Pārdomā arī citas sarunas Bībelē starp Dievu un cilvēkiem: Ādams un Ieva Ēdenē (1. Moz. 3), Jēkaba kāpnes (1. Moz. 28), Pāvils uz Damaskas ceļa (Ap. d. 9). Varbūt tu neesi piedzīvojis neko, kas būtu tik dramatisks, bet kā Dievs ir atklājis tev? Pajautā sev, vai kaut kas tavā personīgajā dzīvē neļauj tev piedzīvot tik tuvas un tiešas attiecības ar Dievu, kādas bija Ābrahāmam? Kādi soļi tev būtu jāšper, lai piedzīvotu izmaiņu? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

„Verdzībā ļaudis lielā mērā bija pazaudējuši izpratni par Dievu un ar Ābrahāmu slēgtās derības principiem. Izvedot tos no Ēģiptes, Kungs centās atklāt savu varu un žēlastību, lai tie mācītos Viņu mīlēt un uz Viņu paļauties. Dievs tos noveda pie Sarkanās jūras, kur ēģiptiešu draudu dēļ jau šķita, ka nav iespējams izbēgt, bet Viņš, vēlēdamies parādīt vienīgi cilvēcisko bezspēcību un vajadzību pēc dievišķās palīdzības, tos izglāba. Tā israēliešu sirdis pildījās ar mīlestību un pateicību pret Dievu, un ar uzticību Viņa spēkam tiem palīdzēt. Viņš tos vilka pie sevis kā atbrīvotājs no laicīgās verdzības.

Tiem vajadzēja iekalt prātā vēl kādu lielāku patiesību. Dzīvojot elku pielūdzēju un samaitātības vidū, tiem nebija skaidras izpratnes par Dieva svētumu un savas sirds ārkārtīgo grēcīgumu, par savu pilnīgo nespēju paklausīt Dieva likumiem un neatliekamo vajadzību pēc Pestītāja. To visu tiem vēl vajadzēja mācīties.” (E. Vaita „Sentēvi un pravieši”, 371. lpp.)

„Dieva likums, izteikts biedējošā grandiozumā no Sinaja, ir grēcinieka nosodījuma izpausme. Tas ir likuma darbības lauks, bet tajā nav spēka piedot vai atpestīt.” (“SDA Bībeles komentāri”, 6. sēj., E. Vaitas komentārs, 1094. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Padomā par visu šo solījumu ideju, īpaši par lauztajiem solījumiem. Kādas jūtas tev ir bijušas pret tiem, kas solījumu nav turējuši? Vai ir kāda atšķirība starp to, kurš ir apsolījis ar nodomu tiešām solījumu turēt, bet tad nav varējis to izpildīt vai arī ir mainījis savas domas, un starp to, kurš nekad nav nemaz domājis turēt savu solījumu? Kas notika ar tavu uzticību pēc tam, kad apsolījums tika lauzts, lai arī kāds ir bijis laušanas iemesls? Ko tev nozīmē tas, ka tu vari droši uzticēties Dieva apsolījumiem? Vai varbūt vajadzētu jautāt: kā tu vari iemācīties vispirms uzticēties Dieva apsolījumiem?

2. Vai mums draud briesmas būt tik ietekmētiem no apkārtējās vides, ka mēs neredzam svarīgas patiesības, ko Dievs mums ir devis? Kā mēs varam ieraudzīt šīs kaitīgās ietekmes savā dzīvē un tās neitralizēt?

KOPSAVILKUMS:

Bauslības došana Sinaja kalnā neatcēla apsolījumu, ko Dievs bija devis Ābrahāmam. Bauslība arī nemaina apsolījuma nosacījumus. Likums tika dots, lai ļaudis varētu vairāk apzināties patieso sava grēcīguma lielumu un atzīt savu vajadzību pēc Dieva apsolījuma Ābrahāmam un viņa pēcnācējiem.